

BOON, Louis-Paul, letterkundige en journalist (Aalst [Oost-Vlaanderen] 15 maart 1912).

Lager onderwijs tot 14 jaar, daarna twee jaar academie te Aalst (kunstschilderen, hout- en marmerschilderen, tekenen). Op z'n zestiende jaar ging hij werken, eerst een jaar als autospuiter in Brussel, daarna tien jaren als schilder in een Aalsterse brouwerij en de vrieskelders, een ervaring die hij later zou verwerken in zijn verhaal *Menuet*. Tijdens de mobilisatie in 1939 schreef hij zijn eerste boek, maar het ging verloren. In de Tweede Wereldoorlog werkte hij o.m. als huisschilder en schreef in 1941 3 mensen tussen muren, een boek dat pas jaren later werd uitgegeven. In 1942 werd zijn roman *De Voorstad* groeit bekroond met de L.J. Krijnprijs, wat het begin van zijn literaire loopbaan betekende. In 1944 begon hij een uitleenbibliotheek.

L.-P. Boon, die tijdens de bezetting contact had met de verzetsbeweging, werd na de bevrijding medewerker van de socialistische weekbladen *Zondagspost* en *Parool* en tevens redacteur van *De Rode Vaan*, het dagblad van de Belgische communistische partij. In 1947 ging hij over naar *Front*, het weekblad van het Onafhankelijkheidsfront (verzetsgroep), waarvan hij redactiesecretaris werd. Van 1948 tot '54 werkte hij als free lance journalist, daarna werd hij redacteur van het socialistische partijblad *Vooruit* in Gent. Tot aan zijn pensionering in 1972 was hij daar kroniekschrijver en leidde de wekelijkse pagina *Geestesleven*. Hij blijft aan dit blad meewerken met een dagelijks cursiefje.

Toen Boon begon te schrijven, was hij een opstandige. Hij verwachtte dat je nog iets aan de wereld kon verbeteren. Mijn kleine oorlog, een levensecht getuigenis van de ellende van de kleine man in de Tweede Wereldoorlog, waarin iederéén slachtoffer is, besloot hij in 1946 met de uitroep „Schop de mensen tot zij een geweten krijgen”.

Hèt levenswerk van L.-P. Boon is en blijft (voorlopig?) *De Kapellekensbaan*. Hij werkte er vijf jaren aan, het verscheen in 1953. Ook het tweede deel, *Zomer te Ter-Muren*, vroeg hem vijf jaar. Het kwam in 1956 van de pers. Boon wilde in dit werk „alles zeggen wat ik te zeggen had, en ik wou het – alsof dat nog niet erg genoeg was – op een heel nieuwe manier zeggen”. Hij noemde het zelf een boek „dat in zijn grote lijnen de moeizame opgang van het socialisme wil tekenen en de ondergang van de burgerij” en dat tegelijkertijd het leven weergeeft of bespreekt van een heleboel personen en van de auteur zelf, „op zoek naar de waarden die waarlijk tellen, op zoek naar iets, dat de neergang van het socialisme tegenhouden kan”.

Ouder wordend evolueerde Boon van een wan-

hopige opstandeling – een auteur die schopt – naar een man die steeds meer twijfelt aan de mogelijkheden van de mensheid en die tenslotte „zijn geloof” heeft verloren en nog alleen waarde hecht aan „ergens ne goeie mens”. In die periode schreef hij over de jeugd, *Het Nieuwe Onkruid* (1964), geen groot werk, maar vol meewarigheid en droefheid om een gemis, op zoek naar een jonge glimlach. Toen ook werkte hij, jarenlang, aan zijn omvangrijk levensverhaal over de christendemocraat Pieter Daens en diens broer priester Daens. Boon vatte dit werk op als een kroniek, waarvoor hij een beroep deed op allerlei geschriften van de Aalsterse sociale strijder en journalist met vinnige pen, met wie hij zich naar de geest verwant voelde. Dit werk is ook een illustratie van de evolutie in zijn eigen houding. In diverse interviews matigde Boon in deze periode zijn inzichten over katholieken en liberalen en pleitte voor een samenwerking tussen allen die het goed met de arbeider menen.

In de taal, de humor en de wijze van schrijven van L.-P. Boon kan men vaak typische kenmerken van de Vlaming ontdekken, maar dan niet de Vlaming van de romantiek, wèl van de realiteit uit de arbeiderswereld voor wie niet de Leeuw maar Reinaert de Vos het zinnebeeld is. Zijn Vlaamsgezindheid moet dan ook geïnterpreteerd worden als een gezindheid voor de kleine verdrukten en onwetenden, voor het individu aan wie belet wordt zijn eigen leven te leiden. In zijn geschriften heeft hij zich meer dan eens afgezet tegen het nationalisme. Het activisme b.v. beschouwde hij als een „zijspoor”. In een monografie over Gustaaf Vermeersch heeft hij het zelfs over een anti-sociale beweging. Tegenover de staat was hij, die zich graag een anarcho-syndicalist noemde, ook altijd wantrouwig, aangezien die staat vooral in handen is van een bovenlaag. Boon betoonde steeds zijn ongeloof in al wat „gevestigd” is. Tegenover de traditionele auteurs stelde hij bij voorkeur de schrijvers die maatschappelijk minder of niet aanvaard werden.

In zijn essayistisch werk voor krant en tijdschrift heeft Boon betoogd dat „alle wetenschap en alle waarachtige kunst in wezen zelf revolutionair is”. Deze uitspraak is de eerste zin van een opstel over Hendrik Conscience en De Leeuw van Vlaanderen, waarin hij zegt dat Conscience angstvallig de ogen sloot voor de realiteit van de eigen tijd en ook voor die van de middeleeuwen: „De naakte en bloedende waarheden ontliet hij, om zich te vermeien, met zijn romantische waan-gedachten, in een romantische wereld van edele ridders en mooie jonkvrouwen”. Tegenover deze auteur, die zijn volk leerde lezen en „tevens braaf zijn”, zag hij diens tijd- en landgenoot Zetternam staan, „die de strijd van het proletariaat als zijn strijd aanzag, alhoewel hij wist dat hij de weg der miskening en der doodzwijgerijging”. Boon schreef dit, toen hij zich zelf eigenlijk met Zetternam kon vergelijken. Conscience heeft volgens hem de werkelijkheid van de Guldenspoenslag niet vermoed. „En zo, onbewust, heeft hij er dat totaal verkeerde beeld, dat slechts een enge nationalistische gedachte dienen kon, van opgehangen”. De visie waarvan dit opstel een voorbeeld is, is L.-P. Boon bijgebleven.

WERKEN: *Over mijn boeken* (1969); - een uitgebreide bibliographie van en over L.-P. Boon vindt men in: *Moritoen, Nederlandse Literaire Verkenningen*, I, nr. 3 (1971-'72).

LITERATUUR: H. Claus, *Louis-Paul Boon* (1964); - *Louis-Paul Boon* (1965); - *Louis-Paul Boon* (samengesteld door de redactie van *Komma*, 1966); - J. Florquin, *Louis Paul Boon*, in *Ten huize van...* (1971, typoscript); - *L.-P. Boon 1912-1972*, speciaal nummer van *Maatstaf*, jg. 19 (maart 1972); - *Hommage aan de 60-jarige L.-P. Boon*, in *Vooruit* (9 maart 1972); - G.J. van Bork en K. van Isacker, *Boon tweemaal n.a.v. Pieter Daens. Het literaire aspect*, in *Ons Erfdeel*, jg. 15, nr. 1 (1972); - J. Weverbergh en H. Leus, *Boonboek* (1972).

GASTON DURNEZ